

Легка Л. О.

Дніпровський національний університет імені Олеся Гончара

СУЧАСНИЙ СТАН МЕДИЧНОГО СТРАХУВАННЯ В УКРАЇНІ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ

Реформування системи охорони здоров'я є одним з нагальних завдань в Україні. У 2015 році Уряд України ініціював реформу системи охорони здоров'я з метою поліпшення стану здоров'я населення. Одним з напрямків реформування є введення та трансформація системи медичного страхування. Медичне страхування згідно з Законом України «Про страхування» [4] є добровільним і обов'язковим видом страхування (ДМС), але закон не визначає чіткої суті та механізму реалізації страхування. І це зумовлює декілька визначень особистого страхування: надання гарантованої медичної допомоги громадянам за допомогою страхових фондів (при настанні страхової події); як вид соціальної допомоги населенню, яка компенсує усі витрати медичного обслуговування; і як різновид особистого страхування, який відбувається у випадку втрати здоров'я людини й гарантує медичну допомогу та фінансування профілактичних заходів за рахунок накопичених коштів.

Активне запровадження та розвиток ДМС в Україні розпочалося після прийняття у 1996 р. Закону «Про страхування». З моменту законодавчого врегулювання на ринку ДМС зростає кількість застрахованих, хоча їх питома вага не значна, що пояснюється високою вартістю послуг комерційних страхових структур та їх недоступністю для більшості населення України. За декілька даними, в Україні охоплено ДМС 1–1,5 млн осіб, або 2,4–3,3% населення. За даними НРОЗ України (Національні рахунки охорони здоров'я) кошти ДМС не мають значну роль у фінансуванні системи охорони здоров'я. В 2009–2010 рр. їх частка стала близько 0,9% від загальних витрат на охорону здоров'я, при умовах що прямі платежі займають 39–42% загальних витрат на охорону здоров'я від домогосподарств [5].

ДМС не має поширення в Україні, тому що має декілька перешкод:

- по-перше – це не цікаво роботодавцям, оскільки медичне страхування своїх працівників та членів їхніх сімей, вони зобов'язані оплачують з прибутку без будь-яких податкових пільг (згідно з податковим законодавством), що спонукає роботодавців утримуватися від включення медичного страхування до соціального пакету своїх працівників;

- по-друге – це висока вартість страхових премій при низькій платоспроможності населення. І це також перешкоджає впровадженню індивідуального ДМС;

- по-третє – цей вид страхування дуже складний і не вигідний для страховиків, оскільки рівень страхових виплат значно високий (до 73% від валових страхових премій), ніж при інших видах страхування [1; 2; 3].

Охорона здоров'я, в умовах фінансової та економічної нестабільності країни, найбільш вразлива і потребує значного поліпшення. Виділяється недостатньо коштів. Її фінансування, як правило, здійснюється за методом залишкового фінансування цієї галузі, і це призводить до відсталої матеріальної бази, низького рівня медичного обслуговування, дефіциту лікарських препаратів і, це наслідок незадовільного стану здоров'я населення в Україні [1].

Для поліпшення стану охорони здоров'я пропонується декілька пропозицій:

- прийняти закон про соціальне медичне страхування, який має соціальну спрямованість. Наприклад, обов'язкове страхування власників автомобілів не виконує соціальної ролі. Переважно, у світі використовують поняття «social health insurance» — це соціальне медичне страхування. Тож рамковою умовою для прийняття згаданого закону в нашій країні є Основи законодавства України про загальнообов'язкове державне соціальне страхування;

- зупинити зростання епідемічної захворюваності населення, наприклад, епідеміє туберкульозу, ВІЛ-інфекції/СНІДу, а також високу поширеність хронічних неінфекційних хвороб.

Отже, система охорони здоров'я в Україні потребує підтримки з боку держави, а саме в формуванні чіткої суті та механізму реалізації страхування за

допомогою розробки та впровадженню спеціальних державних програм, які сприяють на поширенні соціального медичного страхування.

Можна зробити висновок, що підтримка з боку: правової бази; податкового та державного нагляду; підготовки кадрів; фінансової надійності страховиків, страхової культури населення сприятиме росту ефективності впровадження медичного страхування в Україні.

Список використаних джерел:

1. Горун П. М. Проблемы и перспективы развития медицинского страхования в Украине / П. М. Горун // [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://www.rusnauka.com/4_SWMN_2010/Economics/56669.doc.htm.
2. Гринько Т. В. Проблеми формування соціальної відповідальності закладів охорони здоров'я / Т. В. Гринько, О.О. Кузьменко // Управління розвитком. – № 4, 2018. – Т 3. С. 1-7.
1. Загребной В. ДМС продолжает оставаться одним из самых убыточных для страховщиков / В. Загребной // [Электронный ресурс]. – Режим доступа : http://tristar.com.ua/1/art/dms_prodoljaet_ostavatsia_odnim_iz_samyh_ubytochnyh_dlja_strahovshikov_25646.html.
2. Законодавство України [Електронний ресурс]. – Режим доступу : <https://zakon.rada.gov.ua/laws/>
3. Національні рахунки охорони здоров'я (НРОЗ) України в 2010 році : стат. бюлетень / Державна служба статистики України. – К., 2012. – 150 с.